

Fonds voor remediering true price betalingen in catering locaties

^{3e} concept, 4 Maart 2025 (wijzigingen in track changes t.o.v. versie 26-2).

Jeroom Remmers, TAPP Coalitie

Inleiding

Steeds meer catering locaties in Nederland passen een 'true price' methode toe om externe milieukosten en sociale kosten in de prijs van voedsel op te nemen. Cateraars als Vermaat, Vitam en Hutten hebben hier al veel ervaring mee opgedaan en tientallen opdrachtgevers zoals ministeries en grote bedrijven vragen om 'true pricing'. Een deel van de consumenten/werknemers betaalt dan extra voor sommige voedselproducten. De meerprijs die wordt opgehaald kan op diverse manieren benut worden. Het idee achter 'true pricing' is dat een meerprijs wordt betaald en dat die meerprijs ingezet wordt om de 'verborgen' milieukosten en milieuschade te verlagen, of om boeren de 'eerlijke' prijs te betalen (living wage).

In dit voorstel wordt deze meerprijs bij true pricing ingezet om boeren in Nederland betalingen te doen om hen (mede) in staat te stellen emissies van broeikasgassen of stikstof verder te verlagen en/of biodiversiteitsinspanningen te belonen. Cateraars en opdrachtgevers, die afspraken vastleggen in een true price catering convenant¹, kunnen dan jaarlijks de verzamelde 'true price' inkomsten storten in een gemeenschappelijk beheerd fonds. Een expert commissie van minstens 5 personen (met mandaat vanuit de 'opdrachtgevers' / convenantpartijen) verdeelt het geld dat is binnengekomen onder geselecteerde boeren in Nederland, die een aantoonbaar goed plan hebben ingediend voor verlaging van emissies (50% van het fonds) of extra biodiversiteitswinst (overige 50% van het fonds). Indien voldoende partijen toezeggen hun 'true price' meerprijs te storten in het gezamenlijke fonds, kan er jaarlijks een geldstroom van 100.000 euro of een veelvoud daarvan doorgesluisd worden voor concrete emissie reductie en biodiversiteitswinst. Triodos Foundation heeft in een overleg met TAPP Coalitie aangegeven positief te staan om dit fonds in de beginjaren te beheren voor wat betreft de inkomsten en uitkeringen. Het zou dan gaan om een 'fonds op naam', waarbij formeel het bestuur van Triodos Foundation verantwoordelijk is voor de uitkeringen uit het fonds, maar waarbij een Adviescommissie van experts een selectie maken van de projecten ingediend door boeren die in aanmerking komen voor een donatie. Op het moment dat het fonds een maatje te groot wordt voor Triodos Foundation en er miljoenen euro's per jaar binnen zouden komen, is het tijd voor een nieuwe organisatie (Vereniging/Stichting) die verantwoordelijk wordt voor de uitbetalingen aan boeren vanuit het 'Innovatie & duurzaamheids' fonds. Indien het Fonds succesvol is, kan het behalve voor de catering ook opengesteld worden voor supermarkten en andere horeca bedrijven.

¹ <https://tappcoalitie.nl/nieuws/20406/convenant-gezonde-en-klimaatvriendelijke-voeding>

Criteria voor agrariërs, zie bijlage.

Agrariërs kunnen voor projecten die bijdragen aan broeikasgasemissie reductie en biodiversiteitswinst aanvragen indienen. Hiervoor kunnen bedragen uitgekeerd worden van bijvoorbeeld 10.000 euro per bedrijf of bedragen per hectare. Zie bijlage.

Welke agrariërs kunnen een aanvraag indienen?

Cateraars die het convenant ondertekend hebben, kunnen een of meerdere boeren selecteren en aandragen om een voorstel in te dienen bij het fonds, mits deze boeren voedsel leveren aan de betreffende cateraar. Een tweede categorie boeren die een aanvraag kunnen indienen zijn Nederlandse boeren wiens organisatie aangesloten is als een van de partners van stichting TAPP Coalitie². Zij kunnen een plan indienen waarin de 'true price meerprijs' die per catering locatie of per cateraar jaarlijks wordt apart gehouden, en in het fonds gestort wordt, geïnvesteerd kan worden.

Hoe verloopt de uitkering aan een boer?

In het geval een cateraar rechtstreeks contacten heeft met een boer die voedsel levert (die is beoordeeld in het kader van het fonds of door de cateraar zelf), keert de cateraar het vastgestelde bedrag uit. In andere gevallen keert de Triodos Foundation het bedrag uit dat is goedgekeurd door het bestuur (en de adviescommissie). Omdat de Foundation als ANBI organisatie zelf niet rechtstreeks een bijdrage aan een individuele persoon mag uitkeren, vindt de uitkering aan de boer plaats via een 'tussenpersoon' die het bedrag doorsluis. Dit kan een landbouw organisatie zijn waarbij de betreffende boer is aangesloten zoals Caring Farmers of Stichting Demeter. Stichting Demeter is zelf geen ANBI stichting en mag dit soort bedragen doorsluizen en heeft toegezegd dit te kunnen doen. Caring Farmers kan dit ook (tot 50.000 euro/jaar), bijvoorbeeld in het geval dat de boer facturen kan indienen voor aankoop van bomen, struiken, klaverinzaai, kruidenrijk grasland etc., passend binnen de [Caring Farmer Code](#). Zo zou wellicht ook MVO-Nederland of BoerenNatuurlijk een tussenpersoon kunnen worden voor de uitkeringen aan boeren in 'BoerenNatuurlijk'.

Procedure

Boeren krijgen drie maanden de tijd om een voorstel bij een advies- en selectie commissie in te dienen. De voorstellen worden gedurende 1 maand beoordeeld door de expert commissie. De beste voorstellen met de meest positieve impact per euro worden (binnen het budget) vervolgens geselecteerd en gehonoreerd (door een expert commissie samengesteld door convenant partijen). Niet alle landbouwbedrijven die een plan indienen, kunnen (bij overtekening) op deze manier een bijdrage ontvangen, maar wel zoveel mogelijk boeren, voor projecten met een aantoonbare impact (emissie

² MVO-Nederland (met het initiatief BoerenNatuurlijk), Caring Farmers, BD-vereniging (biologisch-dynamische boeren), Streekboeren, Kipster, Dreug.

verlaging of biodiversiteitsverbetering). Bij een ruime keus aan indieners van voorstellen die als geschikt beoordeeld worden, dient minimaal 1 boer per cateraar (die levert aan de betreffende cateraar die geld inbrengt in het fonds) gehonoreerd te worden. De helft van het fonds komt ten goede aan klimaatmaatregelen en de andere helft aan biodiversiteit. Boeren zullen na een jaar moeten aantonen dat de middelen gebruikt zijn conform de afspraak..

Rapportage over CO2-reductie en biodiversiteitswinst

TAPP Coalitie kan hier samen met de betrokken experts (advies commissie), landbouw partners en vrijwilligers een ondersteunende rol spelen in de jaarlijkse rapportage over de behaalde CO2-reductie en biodiversiteitswinst bij de boeren die een uitkering kregen uit het fonds. Dit op basis van de aanvragen die door boeren zijn ingediend en de updates (met bewijsmateriaal) die boeren over de aanvraag geven op basis van schriftelijke en mondelinge vragen. BoerenNatuurlijk werkt zelf bijvoorbeeld aan ‘crowdverificatie³’ om via een groep mensen data te verzamelen over biodiversiteitswinst, waarbij ze ook wetenschappelijke data verzamelt via o.a. Re-Ge-NL.

Op deze manier kunnen cateringbedrijven en bedrijven die aan het true price catering project en het fonds meedoen in hun jaarverslagen rapporteren over de behaalde CO2- en biodiversiteitswinst, bijvoorbeeld voor de CSRD-rapportage.

Bijlage: uitkeringen aan landbouwbedrijven (eerste concept voorstel)

Melkveehouders

Een uitkering uit het fonds stelt melkveehouders in staat om de volgende activiteiten te ontwikkelen:

- Biodiversiteitsmaatregelen conform ‘[BoerenNatuurlijk](#)’: deelname met bedrijf, mits toepassing van nieuwe biodiversiteitsmaatregelen: o.a. geen kunstmest en chemische gewasbeschermingsmiddelen, kruidenrijk grasland, mengteelten, heggen en struiken (bijdrage: 3000 euro per bedrijf, 3 jaar)
- Biodiversiteits acties via <https://1001ha.nl> (LTO-Urgenda project met korting bestellen bomen, struiken, kruidenrijk grasland / groenbemesters per hectare, Vergoeding: 50% aanschafkosten (max. 500 euro/bedrijf). 1001ha.nl korting op bomen weer vanaf september/okt 2025. De campagnes kruidenrijk, klaveronderzaai en groenbemestermengsels: zo’n 300-600 euro/boer/jaar.

³ [Veelgestelde vragen | Boeren Natuurlijk](#)

- Extensivering (minder dieren per hectare of per stal, waarbij een deel van de fosfaatrechten permanent aan de overheid worden verkocht⁴); dit helpt in het verlagen van stikstof- en broeikasgasemissies omdat netto op bedrijfsniveau en in Nederland minder koeien overblijven. Zo wordt gemiddeld in Nederland circa 11.000 kg CO₂ equivalent per koe per jaar uitgestoten⁵ en circa 35 kg ammoniak per koe⁶. Eenmalige betaling voor deze maatregel: 10.000 euro bij minimaal 10% minder dieren per bedrijf.
- Teelt van plantaardige eiwitrijke gewassen zoals soja . Voorwaarde: minimaal 5 jaar en niet diepploegen waardoor opgebouwde koolstof sinks in de bodem vrijkomen. (bijdrage: 3000 euro per bedrijf, 3 jaar, bij nieuw teeltplan hiervoor).
- Omschakeling naar biologische productie, o.a. vanwege lagere broeikasgas- en ammoniak emissie per liter melk en per hectare⁷ : 150 euro per hectare landbouw grond in omschakelperiode Voor grasland en één- of tweejarige gewassen: twee jaar. Voor overblijvende gewassen (zoals fruitbomen, asperges): drie jaar, zie SKAL).

Akkerbouwers

- Biodiversiteitsmaatregelen conform ‘[BoerenNatuurlijk](#)’ : deelname met bedrijf, mits toepassing van nieuwe biodiversiteitsmaatregelen: o.a. geen kunstmest en chemische gewasbeschermingsmiddelen, kruidenrijk grasland, mengteelten, heggen en struiken (bijdrage: 3000 euro per bedrijf, 3 jaar, bij nieuw teeltplan hiervoor).
- Overschakeling op biologische teelt van peulvruchten: 300 euro / hectare, 3 jaar⁸.

Varkens- pluimvee- en kalverhouders

- Inleveren dierrechten bij de overheid en volledig overstappen op niet-dierlijke productie, zoals champignon teelt. Vergoeding voor schuldsanering en nieuwe investering in ombouw (max 10.000 euro eenmalig).
- Overschakeling naar biologische veehouderij of Beter leven 2 of 3 sterren met gedeeltelijke inlevering van dierrechten (minder dieren per stal/bedrijf). Maximale vergoeding eenmalig; 10.000 euro per bedrijf).

⁴ Deelname aan ‘minder vee’ regelingen zoals: <https://www.bilanx.nl/nieuws/landelijke-basis-voor-provinciale-opkoopregelingen/> en <https://www.boerderij.nl/belangenorganisaties-zet-gedeeltelijke-opkoopregeling-melkkoeien-open-in-maart>

⁵ <https://www.flynth.nl/actueel/nieuws/reductie-broeikasgassen-en-economie-melkveehouderij>

⁶ <https://groenkennisnet.nl/nieuwsitem/Weidegang-vermindert-ammoniakuitstoot-1>

⁷ Zie tabel 43 vergeleken met tabel 46 in rapport https://ce.nl/wp-content/uploads/2023/07/CE_Delft_220109_Pay_as_you_eat_dairy_eggs_and_meat_Def_3.pdf en voor ammoniak: <https://edepot.wur.nl/545038>

⁸ Bovenop de premie van ca 2000 euro per hectare in de regeling **eco-activiteit ‘stikstofbindend gewas’**.